

Số: /BC-UBND

Hà Nội, ngày tháng năm 2025

BÁO CÁO

**Tiếp thu, giải trình, hoàn thiện dự thảo Nghị quyết về
sửa đổi, bổ sung quy định về phí tham quan danh lam thắng cảnh, di tích
 lịch sử, công trình văn hóa trên địa bàn thành phố Hà Nội tại Nghị quyết số
16/2023/NQ-HĐND ngày 06/12/2023 của Hội đồng nhân dân thành phố Hà
Nội theo trình tự, thủ tục rút gọn (Theo ý kiến thẩm định của Ban Văn hóa
Xã hội số 104/BC-BVHXX ngày 24/11/2025)**

Kính gửi: Hội đồng nhân dân Thành phố.

Thực hiện quy định của Luật Tổ chức Chính quyền địa phương năm 2025 và phân công của Thường trực HĐND Thành phố, ngày 22/11/2025, Ban Văn hóa - Xã hội chủ trì, phối hợp các Ban HĐND thành phố tổ chức họp thẩm tra dự thảo Nghị quyết “Sửa đổi, bổ sung quy định về phí tham quan danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử, công trình văn hóa trên địa bàn thành phố Hà Nội tại Nghị quyết số 16/2023/NQ-HĐND ngày 06/12/2023 của Hội đồng nhân dân thành phố Hà Nội”;

Trên cơ sở báo cáo thẩm tra của Ban Văn hóa - Xã hội HĐND Thành phố tại báo cáo số 104/BC-BVHXX ngày 24/11/2025, UBND Thành phố đã tiếp thu, giải trình, hoàn thiện dự thảo Nghị quyết của Hội đồng nhân dân Thành phố “Sửa đổi, bổ sung quy định về phí tham quan danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử, công trình văn hóa trên địa bàn thành phố Hà Nội tại Nghị quyết số 16/2023/NQ-HĐND ngày 06/12/2023 của Hội đồng nhân dân thành phố Hà Nội”, cụ thể như sau:

1. Các nội dung Ban Văn hóa - Xã hội HĐND Thành phố đề nghị và giải trình bổ sung của UBND Thành phố

1.1. Căn cứ Quyết định số 1559/QĐ-UBND ngày 17/3/2025 của UBND Thành phố, hiện nay trên địa bàn Hà Nội có 6.489 di tích được kiểm kê, trong đó trên 3.000 di tích/ cụm di tích được xếp hạng cấp quốc gia, thành phố. Tuy nhiên, tại dự thảo Nghị quyết, UBND Thành phố đề xuất bổ sung quy định về phí tham quan đối với 03 di tích trên địa bàn phường Hoàn Kiếm gồm: (1) Đền Bạch Mã số 76 Hàng Buồm; (2) Đình Kim Ngân số 42-44 Hàng Bạc; (3) Di tích đền Quan Đế, số 28 Hàng Buồm. Đề nghị UBND Thành phố chỉ đạo làm rõ cơ sở đề xuất, tiêu chí, lý do đưa các di tích này vào diện thu phí tham quan, trong khi chưa đề xuất thu phí tham quan nhiều di tích khác trên địa bàn Thành phố có cùng mức độ xếp hạng, cấp độ quản lý (cần có quy định, tiêu chí rõ ràng để các

đơn vị rà soát, đề xuất đưa di tích vào danh mục thu phí tham quan). Đối với Trung tâm Giao lưu Văn hóa Phố cổ Hà Nội số 50 Đào Duy Từ, đề nghị UBND Thành phố chỉ đạo làm rõ sự cần thiết, tính hợp lý và sự phù hợp khi đề xuất thu phí tham quan công trình văn hóa này; làm rõ thêm giá trị văn hóa - lịch sử, nhu cầu tham quan thực tế và khả năng đáp ứng các yêu cầu về điều kiện thu phí theo quy định của pháp luật.

Giải trình:

- *Về tiêu chí, quy định rõ ràng đối với các di tích đưa vào danh mục thu phí tham quan:* Hiện nay, tổng số di tích trên địa bàn được kiểm kê 6.489 di tích. Việc thu phí tham quan đối với di tích phụ thuộc vào nhiều yếu tố như giá trị di tích, quy mô không gian di tích, công trình văn hóa, quy mô khách tham quan hiện có, thu nhập của người dân trên địa bàn, điều kiện kinh tế - xã hội của xã phường đó. Mỗi di tích tùy vào các điều kiện khác nhau và lợi thế so sánh của mỗi di tích, các địa phương sẽ phải rà soát việc thu phí đối với các di tích, công trình văn hóa. Việc đề xuất quy định, tiêu chí chung đối với các di tích, công trình văn hóa là không đơn giản, cần có thời gian để nghiên cứu kỹ hơn trước khi đề xuất.

- *Về cơ sở đề xuất:* Sở Văn hóa và Thể thao đã có các văn bản số 1971/SVHTT-VP ngày 20/5/2025, số 3251/SVHTT-VP ngày 01/8/2025 về triển khai nhiệm vụ quản lý và xây dựng đề án thu phí, lệ phí theo Luật Thủ đô, số 3730/SVHTT-VP ngày 27/8/2025 về đơn đốc xây dựng đề án phí, lệ phí theo Luật Thủ đô. Đến thời điểm hiện tại, Sở Văn hóa và Thể thao nhận được đề xuất sửa đổi, bổ sung phí tham quan danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử, công trình văn hóa trên địa bàn Thành phố của UBND phường Hoàn Kiếm và UBND xã Hương Sơn, Sở Văn hóa và Thể thao đã thực hiện tổng hợp ý kiến của các đơn vị theo quy định.

- *Về tiêu chí, lý do đưa vào danh mục thu phí tham quan di tích:* Căn cứ tình hình thực tiễn quản lý các di tích và nhu cầu của địa phương, chỉ có phường Hoàn Kiếm xây dựng đề án thu phí tại 03 di tích báo cáo UBND Thành phố xem xét trình cấp có thẩm quyền.

Mặt khác, khu vực phố cổ Hà Nội đã được xếp hạng di tích lịch sử quốc gia năm 2014 với rất nhiều nguồn di sản văn hóa vật thể và phi vật thể phong phú, đa dạng; trên địa bàn phường Hoàn Kiếm rộng khoảng 1,9km² nhưng có đến 115 di tích đình, đền, chùa, di tích cách mạng kháng chiến; mật độ di tích dày đặc, có bề dày lịch sử, đa dạng về loại hình. Ngoài ra từ năm 2025, trên địa bàn phường Hoàn Kiếm đã áp dụng thu phí đối với di tích số 22 Hàng Buồm và Ngôi nhà Di sản 87 Mã Mây, hai điểm này về địa lý rất gần với cụm 03 di tích đang đề xuất tạo ra một tuyến du lịch, tham quan trải nghiệm phong phú và hấp dẫn cho khách tham quan, góp phần phát huy giá trị di tích.

Việc thu phí bù đắp cho kinh phí chi thường xuyên, có kinh phí để thực hiện duy tu, duy trì bảo dưỡng di tích nhằm đảm bảo gìn giữ tốt cho các di tích; giảm gánh nặng cho ngân sách địa phương.

- *Đối với Trung tâm Giao lưu Văn hóa Phố cổ, số 50 Đào Duy Từ:*

Trung tâm là một tòa nhà mới so với các công trình kiến trúc ở trong khu phố cổ. Thực tế trước đây chỗ này vốn là một rạp hát Tuồng có tên là Sán Nhân Đài và sau đó được đổi tên là Lạc Việt rồi Hiệp Thành. Trung tâm giao lưu văn hóa phố cổ Hà Nội với mục tiêu quảng bá các giá trị di sản. Công trình nhận được sự hỗ trợ về kỹ thuật, đặc biệt là khu trưng bày lịch sử khu phố cổ Hà Nội tại tầng 2 bởi các chuyên gia đến từ Toulouse (Pháp).

Tầng 1, là nơi tổ chức các triển lãm theo chuyên đề. Tầng 2, là nơi tổ chức triển lãm cố định, giới thiệu lịch sử hình thành, phát triển của khu phố cổ Hà Nội. Tầng 3 là nơi tổ chức hội thảo, giao lưu biểu diễn nghệ thuật trong và ngoài nước. Đây là một trong những điểm đến của nhiều khách du lịch như là điểm khởi đầu để hiểu thêm thông tin về khu phố cổ Hà Nội.

Mặt khác, Nghị quyết số 24/2025/NQ-HĐND ngày 29/4/2025 của HĐND Thành phố ban hành Danh mục các khu vực, di tích, di sản, công trình cần tập trung nguồn lực để bảo vệ, phát huy giá trị văn hóa; danh mục ô phố, tuyến phố đặc trưng, có giá trị văn hóa, lịch sử, danh mục công trình kiến trúc có giá trị để phục hồi, bảo vệ, phát huy giá trị trên địa bàn Thành phố Hà Nội (Đợt 1) thực hiện khoản 3, khoản 4 Điều 21 Luật Thủ đô; theo đó, khu phố cổ Hà Nội di tích lịch sử quốc gia cần được tuyên truyền, quảng bá, hỗ trợ và huy động các nguồn lực của tổ chức, cá nhân nhằm bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị văn hóa. Do đó, việc thu phí nhằm phát huy tốt giá trị của công trình, tổ chức tốt trưng bày giới thiệu về khu phố cổ Hà Nội là phù hợp với Nghị quyết số 24/2025/NQ-HĐND của HĐND Thành phố.

1.2. Chỉ đạo làm rõ thêm cơ sở, căn cứ xây dựng, đề xuất tỷ lệ trích nộp ngân sách và tỷ lệ để lại cho đơn vị thu đối với 04 địa điểm thu phí như dự kiến tại Tờ trình (*Tỷ lệ để lại cho đơn vị thu: 90%, nộp ngân sách nhà nước: 10%*) và tại di tích Chùa Hương, xã Hương Sơn (*Tỷ lệ để lại cho đơn vị thu: 60%, nộp ngân sách nhà nước: 40%*).

Giải trình:

- *Đối với thu phí 04 điểm của phường Hoàn Kiếm*

Việc xác định tỷ lệ để lại cho đơn vị thu phí được thực hiện trên cơ sở đối chiếu với quy định hiện hành của Thành phố và căn cứ thực tiễn tổ chức quản lý, khai thác các di tích, công trình văn hóa trên địa bàn. Cụ thể, theo Nghị quyết số 44/2024/NQ-HĐND ngày 10/12/2024 của HĐND Thành phố Hà Nội quy định mức thu phí tham quan một số di tích lịch sử, công trình văn hóa, bảo tàng trên địa bàn Thành phố, tỷ lệ để lại cho đơn vị trực tiếp thu phí là 90%, 10% nộp ngân sách nhà nước. Tỷ lệ này đã được áp dụng tại các điểm di tích đang tổ chức thu phí như Ngôi nhà Di sản 87 Mã Mây và Di tích 22 Hàng Buồm, bước đầu chứng minh tính hợp lý, bảo đảm cân đối giữa nghĩa vụ nộp ngân sách và nhu cầu chi cho công tác chuyên môn, nghiệp vụ của đơn vị thu. Trên cơ sở đó, đề xuất áp dụng tỷ lệ để lại 90% cho đơn vị thu phí và 10% nộp ngân sách nhà nước, tương tự như quy định tại Nghị quyết số 44/2024/NQ-HĐND, nhằm đảm bảo

tính thống nhất, đồng bộ trong triển khai thực hiện trên địa bàn phường Hoàn Kiếm. Bên cạnh căn cứ pháp lý, tỷ lệ để lại còn được xác định dựa trên nhu cầu chi thực tế phục vụ công tác tổ chức thu phí, duy tu, bảo dưỡng cơ sở vật chất, tăng cường công tác truyền thông, quảng bá, cũng như mục tiêu nâng cao chất lượng dịch vụ, sản phẩm văn hóa – du lịch tại các di tích. Việc để lại nguồn kinh phí hợp lý cho đơn vị thu sẽ giúp đảm bảo điều kiện hoạt động, duy trì ổn định nguồn nhân lực, đồng thời tạo điều kiện chủ động triển khai các hoạt động phát huy giá trị di sản, phục vụ tốt hơn nhu cầu của nhân dân và du khách.

Do đó, tỷ lệ để lại 90% cho đơn vị thu và 10% nộp ngân sách nhà nước được đánh giá là phù hợp với quy định hiện hành, thực tiễn triển khai và định hướng phát huy giá trị di tích gắn với phát triển du lịch bền vững của khu vực phố cổ Hà Nội.

- Đối với việc điều chỉnh tỷ lệ để lại của di tích thắng cảnh Hương Sơn

Theo Nghị quyết số 16/2023/NQ-HĐND ngày 06/12/2023, di tích chùa Hương được để lại 15% để Ban quản lý khu di tích và thắng cảnh Hương Sơn duy trì bộ máy, hoạt động quản lý. Ngoài ra, hàng năm, UBND huyện Mỹ Đức trước đây sẽ tiếp tục cân đối khoảng 30% cho việc chi Ban tổ chức lễ hội. Như vậy, tổng chi thực tế cân đối để duy trì bộ máy, hoạt động và tổ chức lễ hội hàng năm là khoảng 45%.

Thực tế các năm qua cho thấy, nguồn kinh phí 15% được để lại là rất thấp, chỉ đáp ứng yêu cầu tối thiểu của đơn vị thu phí. Nhiều công việc thực hiện trên địa bàn rộng nhưng không có nguồn kinh phí để thực hiện như chế độ cho viên chức, người lao động còn thấp (chế độ lương, thưởng, làm thêm ngoài giờ, hỗ trợ tiền trang phục, tiền ăn ca,...), mua sắm tài sản, trang thiết bị, chi phí duy tu bảo dưỡng cơ sở nhà đất, hạ tầng kỹ thuật.... Trong thời gian tới, dự kiến chính sách lương tăng dẫn đến phát sinh tiền lương, chi phí thuê mướn, đơn vị sẽ không có nguồn kinh phí để chi trả.

Trong thời gian tới, nhiều hạng mục chi tổ chức lễ hội cần triển khai thực hiện một cách bài bản và chuyên nghiệp như bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị của di sản; nâng cao chất lượng dịch vụ, giải quyết vấn đề vệ sinh môi trường; tuyên truyền, quảng cáo; xây dựng trang web; sửa chữa, chống xuống cấp hạ tầng kỹ thuật, triển khai các hoạt động thuộc Đề án đổi mới... nhằm cung cấp dịch vụ và sản phẩm du lịch tốt nhất, đáp ứng các tiêu chí đánh giá điểm đến du lịch của Bộ Văn hóa Thể Thao và Du lịch, đồng thời cũng bắt kịp với các di tích lân cận có sự đầu tư lớn như Tam Chúc, Tràng An, Bái Đính, Yên Tử...

Hơn nữa, việc thực hiện theo mô hình chính quyền 02 cấp hiện nay, nếu vẫn giữ tỷ lệ để lại như hiện nay thì hàng năm UBND xã Hương Sơn phải lập dự toán đề xuất với UBND Thành phố cấp ngân sách bổ sung để thực hiện hoạt động của Ban tổ chức lễ hội trong khi những công việc của Ban tổ chức lễ hội là những công việc hàng năm thường xuyên phải thực hiện. Việc điều chỉnh tỷ lệ cho UBND xã Hương Sơn phù hợp với quy định phân cấp, phân quyền hiện nay, phù hợp với khả năng cân đối ngân sách cấp xã, để xã chủ động hơn trong việc

tổ chức, quản lý, vận hành bộ máy để bảo tồn và phát huy giá trị di tích thắng cảnh Hương Sơn.

Do đó, việc đề xuất tăng tỷ lệ để lại **60%**. Trong đó: 20% cho đơn vị trực tiếp thu là Ban quản lý khu di tích thắng cảnh Hương Sơn đảm bảo tự chủ 100% và 40% chi Ban tổ chức lễ hội hàng năm là phù hợp với đề án đổi mới chùa Hương do Sở Du lịch đang tham mưu cho UBND Thành phố. Còn lại 40% nộp Ngân sách Nhà nước.

1.3. Rà soát, bổ sung nội dung quy định về thời gian không thu phí trong các ngày Tết cổ truyền của dân tộc đảm bảo chính xác.

Giải trình: Sở Văn hóa và Thể thao đã tiếp thu, giải trình và hoàn chỉnh dự thảo Nghị quyết.

- *Đối với thu phí 04 điểm của phường Hoàn Kiếm.* Không thu phí: Ngày di sản văn hóa 23/11, ngày cuối cùng của năm Âm lịch, ngày mùng 01,02 Tết Nguyên Đán.

- *Đối với việc điều chỉnh tỷ lệ để lại của di tích thắng cảnh Hương Sơn.* Không thu phí: Ngày di sản văn hóa 23/11, ngày cuối cùng của năm Âm lịch, ngày mùng 01,02 Tết Nguyên Đán, ngày lễ Phật Đản (15 tháng 4 Âm lịch).

1.4. Chỉ đạo rà soát, bổ sung thêm đánh giá tác động khi thu phí tham quan các di tích. Chỉ đạo rà soát, đánh giá tổng thể các di tích đã thu phí, đảm bảo quy định thu phí tham quan phù hợp, đồng bộ, thống nhất khi thu phí các di tích cùng cấp độ, tính chất.

Giải trình:

- *Đối với thu phí 04 điểm của phường Hoàn Kiếm*

Cung cấp nguồn lực tài chính cho đơn vị quản lý, phục vụ công tác bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị di tích.

Nâng cao chất lượng các hoạt động văn hóa – nghệ thuật thông qua việc mời chuyên gia, tổ chức có năng lực tham gia xây dựng các chương trình chuyên đề, trưng bày, triển lãm, truyền thông quảng bá. Các hoạt động nâng cao chất lượng sẽ tăng tính hấp dẫn, đa dạng và chuyên sâu, từ đó thu hút thêm du khách trong nước và quốc tế.

Thu phí đồng bộ tại các điểm do Ban quản lý Phố cổ đề xuất sẽ góp phần hình thành chuỗi các điểm đến liên kết, tạo sự phong phú và đa dạng trong sản phẩm du lịch văn hóa.

Nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về di sản và thúc đẩy phát triển du lịch bền vững gắn với giá trị văn hóa – lịch sử. Góp phần lan tỏa hình ảnh Thăng Long – Hà Nội nghìn năm văn hiến đến đông đảo công chúng.

Mức thu phí dự kiến 20.000 đồng/lượt/người là thấp, phù hợp với khả năng chi trả của khách du lịch và điều kiện kinh tế - xã hội, do đó không làm giảm lượng khách (ngược lại có thể gia tăng cùng với việc nâng cao chất lượng phục vụ).

- Đối với việc điều chỉnh tỷ lệ để lại của di tích thắng cảnh Hương Sơn

Việc điều chỉnh tỷ lệ thu phí thắng cảnh sẽ chủ động trong việc thực hiện các nhiệm vụ bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị của di sản, nâng cao chất lượng dịch vụ; góp phần phát triển du lịch dịch vụ theo hướng chuyên nghiệp văn minh, cơ sở vật chất, hạ tầng kỹ thuật được quan tâm kịp thời, đồng bộ.

Xây dựng mạng lưới liên kết giữa quần thể Di tích Thắng cảnh Hương Sơn với các điểm tham quan du lịch có yếu tố di sản Văn hóa trên địa bàn thành phố.

Đảm bảo viên chức, người lao động tham gia phục vụ Lễ hội Chùa Hương được hưởng các chế độ chính sách theo quy định hiện hành về chế độ lương, thưởng, làm thêm ngoài giờ, hỗ trợ tiền trang phục, tiền ăn ca,...; tạo động lực cho cán bộ công nhân viên chức cống hiến và yên tâm công tác.

Ngày một đáp ứng các tiêu chí đánh giá điểm đến du lịch của Bộ Văn hóa Thể Thao và Du lịch, đồng thời cũng bắt kịp với các di tích lân cận có sự đầu tư của các doanh nghiệp như Tam Chúc, Tràng An, Bái Đính, Yên Tử...

Phù hợp với bản chất của việc thu phí là giữ gìn và phát huy giá trị di tích, lan tỏa đến nhân dân những dịch vụ và sản phẩm du lịch tốt nhất.

2. Đề xuất kiến nghị:

UBND Thành phố đã giải trình, tiếp thu, hoàn thiện dự thảo Nghị quyết “Sửa đổi, bổ sung quy định về phí tham quan danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử, công trình văn hóa trên địa bàn thành phố Hà Nội tại Nghị quyết số 16/2023/NQ-HĐND ngày 06/12/2023 của Hội đồng nhân dân thành phố Hà Nội” theo báo cáo thẩm tra của Ban Văn hoá - Xã hội HĐND Thành phố.

UBND Thành phố kính đề nghị HĐND Thành phố xem xét, thông qua Nghị quyết tại kỳ họp tháng 12 năm 2025 của HĐND Thành phố/.

Nơi nhận:

- Chủ tịch UBND Thành phố;
- Các Phó Chủ tịch UBND Thành phố;
- Ban VHXH HĐND TP;
- Các Sở: TC, TP, NV, KHCN, VH&TT;
- VPUB: CVP, PCVP P.T.T.Huyện,
Phòng KGVX, KT, TH;
- Lưu: VT, KGVX.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Vũ Thu Hà